

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-74

23.1.2025

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Krav om erstatning for asbestskade på hytte – dokumentert dekningsmessig skade?

Sikrede kjøpte en hytte i februar 2023. Etter overtakelsen ble det avdekket en rekke feil og mangler ved hytten. I forbindelse med utbedring av manglene, oppdaget sikrede at det lå noen gamle knuste asbestholdige takplater i hyttens krypkjeller. Sikrede fremla et tilbud fra et firma på fjerning av asbest fra eiendommen. Kostnaden ble anslått til ca. kr 120 000 inkl. mva. Sikrede krevde erstatning for asbestskader på hytten under bygningsforsikringen. Han mente at asbeststøv hadde virvlet opp og inn i hytten og forårsaket skade på bygningskonstruksjonen. Foretaket avslo erstatningskravet med begrunnelse i at skaden ikke hadde oppstått i forsikringstiden. Foretaket viste til at de asbestholdige platene lå under hytten før foretaket overtok risikoen. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert at det hadde oppstått en dekningsmessig skade som følge av asbeststøv inne i hytten.

Saksfremstilling

Saken gjelder sikredes krav om erstatning under bygningsforsikringen for asbestskade på hytte.

Sikrede kjøpte en hytte i februar 2023. Han tegnet samtidig en bygningsforsikring på hytten hos Gjensidige (heretter foretaket). Avtalen trådte i kraft den 11.3.23 og hadde bl.a. følgende vilkår:

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade ved:

- Brannskade (...)
- Vannskader (...)
- (...)
- Andre plutselige og uforutsette skader

Etter overtakelsen ble det avdekket en rekke feil og mangler ved hytten. I forbindelse med utbedring av manglene, oppdaget sikrede at det lå noen gamle knuste asbestholdige takplater i hyttens krypkjeller. Han meldte om dette forholdet til foretaket den 10.6.24. Av skademeldingen fremgikk følgende:

I forbindelse med flere skadesaker er konstruksjonen åpnet| det er oppdaget asbest i krypkjeller og dette støvet må ha kommet inn i isolasjon pga skadedyr| dette asbeststøvet sannsynlig ødelagt hyttens innbo. Noe innbo er også vannskadet.

I brev til foretaket den 13.6.24 skrev sikrede følgende:

Disse asbestplatene stammer fra den opprinnelige hytten, hvor takplater av eternitt er blitt kastet ned i grunnen. Siden har selger påbygget hytten, og bygget tilbygg/påbygg oppå asbestholdige plater. Asbesten er delvis negravd og stedvis vanskelig å få øye på.

Videre skrev sikrede at:

Åpne konstruksjoner og isolasjon kan ha blitt påvirket av asbest støvet.

Som dokumentasjon fremla sikrede en skaderapport fra byggmester A, hvor det bl.a. fremgikk følgende:

Asbestholdige plater er merket med røde piler. Dette er gammelt taktekkingsmateriale som er fylt ned i grunnen.

Asbeststøv kan være svært helseskadelig, og slike plater skal leveres til godkjent mottak.

Videre fremla sikrede en rapport fra et firma som tilbydde kartlegging av asbest. Det fremgikk av rapporten at det ble påvist krysotilasbest i materiale/fiber som ble sendt til analyse i oktober 2023. Det fremgikk at materialet stammet fra den aktuelle adressen, men ikke hvor i hytten det var hentet fra.

Sikrede fremla også et tilbud fra et firma på fjerning av asbest. Av tilbudet fremgikk følgende:

Dette er det nesten umulig å gi noe tilbud/estimat på uten befaring , pga her er det mange faktorer som spiller inn, bla som mengde asbest og asbestinfiserte masser i grunn , tilkomst til forekomstene, etterkontroll av en 3part osv men hvis man legger til grunn at alle berørte områder er åpnet opp og lett tilgjengelig så kan jeg komme med et grovt overslag .

Selve saneringsjobben vil jo være å fjerne asbestbiter og asbestinfiserte div jordmasser(det holder ikke å kun fjerne synlige overflatebiter) iht lovverk osv. (dette må utføres av et godkjent firma med godkjent personell). Og tar vi de 2 områdene som du har merket ut på tegning som har følgende ca mål.

(...)

Totalt 101750,- +mva (127 875,- inkl mva).

Dette er selv et grovt estimat, så jeg kan ha <bommet> noe, men da har jeg synlig gjort gangen i pris estimatet i allefall ..

Foretaket avslo erstatningskravet den 15.6.24 med begrunnelse i at skaden ikke hadde oppstått i forsikringstiden:

saken er vurdert av fagavdeling. Dette er gjort av tidligere eier og abestplatene lå i kryp- kjeller før vi overtok ansvaret for forsikringen/risiko. Dette kravet må gå mot tidligere eier eller eventuelt boligselgerforsikringen.

Sikrede var uenig i avslaget og svarte følgende den 17.6.24:

Dette stemmer ikke, for selv om platene lå der er det slik at det blir en forsikringsskade når asbeststøvet blir forstyrret

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 17.6.24.

Sikrede anfører at foretaket er ansvarlig for å dekke fjerning av asbeststøv i sikredes hytte. Skaden har oppstått i forsikringstiden ved at asbeststøv har kommet inn i hytten i forbindelse med fjerning av sponplater, isolasjon og golvplater etter at forsikringen ble tegnet.

Forsikringsforetaket anfører at skaden ikke har inntruffet i forsikringstiden. I denne saken foreligger det dokumentasjon om at asbestplatene har vært der fra før foretaket overtok risikoen. Iht. fal. § 3-1 begynner foretakets ansvar å løpe når forsikringstakeren eller foretaket har godtatt de vilkår som den annen part har stilt. Foretaket har vurdert det slik at skadetilfellet har oppstått før forsikringen ble tegnet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for å dekke kostnadene til fjerning av asbest fra sikredes hytte.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Det følger av sikker praksis at det er forsikringstaker som har bevisbyrden for at det har oppstått en dekningsmessig skade. Dette betyr at det er du, som forsikringstaker, som må bevise eller sannsynliggjøre at det har oppstått en skade og at skaden skyldes en årsak som er omfattet av forsikringsvilkårene, jfr. blant annet Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2002 s. 1517. Finansklagenemnda Skade har også lagt dette til grunn i mange avgjørelser, se eksempelvis 2024-928 og 2024-872. Videre er det sikrede som har bevisbyrden for at skaden har inntruffet i forsikringstiden, se nemndsavgjørelse 2024-786.

I din sak er det enighet om at knuste takplater av eternitt har blitt lagt i krypkjelleren under hytten før du overtok eiendommen og dermed før forsikringen ble tegnet. Det er påvist at disse platene inneholder asbest, og det fremstår som selv sagt at disse bør fjernes. Fjerning av disse platene fra krypkjelleren og grunnen vil imidlertid ikke være dekket under forsikringen. Platene ble lagt under hytten før foretakets ansvarstid. Det har ikke betydning at du oppdaget at disse inneholdt asbest, etter at du overtok eiendommen. Vi forstår deg slik at du er enig i dette, siden du skriver i klagen din at saken dreier seg om asbeststøv som har "virvlet" opp i hytten i forbindelse med rivearbeider i din eiertid.

I forbindelse med utbedring av en rekke ikke-dekningsmessige skader har du bl.a. fått åpnet gulvet og fjernet isolasjon. Du mener at asbeststøv i den forbindelse har funnet veien inn i hytten og rammet innvendige konstruksjoner, isolasjon og overflater. I klagen din skriver du at foretaket må dekke;

nødvendige tiltak for å fjerne asbeststøv fra innvendige overflater og konstruksjoner.

Du skriver imidlertid ikke så mye om hva disse tiltakene består i. Videre skriver du at;

Hytten var delvis revet pga andre forsikringskader som er avslått, hvor det er kommet betydelige kostnader til fjerning av isolasjon, og fjerning av panel. Alt dette må fjernes pga asbeststøv kan ha kommet inn i isolasjon/panel.

Det fremstår som uklart om du mener at asbest har rammet nylagt panel/isolasjon, eller om du her sikter til gamle bygningsdeler som uansett må rives pga. ikke-dekningsmessige skader. Dersom du mener at asbeststøv har rammet bygningsdeler som uansett er bestemt revet, gjør vi oppmerksom på at en eventuell erstatning i så fall skal beregnes til bygningens brukbare materialer før skaden. Og rivningsutgifter som uansett ville påløpt (uavhengig av asbest), erstattes ikke. Se nærmere i forsikringsvilkårene under overskriften "Hvordan erstatningen blir beregnet".

I ditt tilfelle ses det uansett ikke dokumentert at asbeststøv har kommet inn i panel og isolasjon. Du har ikke fremlagt en fagkyndig uttalelse/rapport hvor det fastslås at asbeststøv har kommet inn i bygningens innvendige konstruksjon (isolasjon) og slike mengder at konstruksjonen må rives. Når det gjelder asbeststøv som evt. kan ha lagt seg på innvendige overflater, ses heller ikke dette tilstrekkelig dokumentert. Det eneste som fremgår av fremlagt tilstandsrapport, er at det ligger asbestholdige plater i krypkjelleren og grunnen under hytten. Videre fremgår det at asbeststøv kan være svært helseskadelig, og at "slike plater skal leveres til godkjent mottak". Det siktes her til selve eternittplatene under hytten, og ikke til støv innvendig i hytten. Det fremgår ingenting om at det er påvist asbeststøv i hytten, hverken på overflater eller i inni konstruksjonen. Analysen som du har fremlagt sier heller ingenting om asbest inne i hytten, og det fremgår ikke av rapporten hvor fibre som er analysert stammer fra.

På denne bakgrunnen ses det ikke tilstrekkelig dokumentert at det har oppstått en dekningsmessig skade som følge av asbeststøv inne i hytten, og det er ikke grunnlag for å ta opp saken med foretaket på nåværende tidspunkt.

For å evt. få dekket fjerning av innvendig asbeststøv, må du få tatt prøver av luften og bygningens overflater/konstruksjoner for å påvise at det faktisk har kommet asbeststøv inn i hytten og i slike mengder at det kreves spesielle tiltak for å fjerne dette. Slik vi ser det, bør dette gjøres etter at de asbestholdige platene som ligger under hytten og i grunnen er fjernet helt, ettersom det kanskje vil kunne komme ytterligere støv når disse graves opp/fjernes.

Basert på bildene som vi har fått oversendt, ser det ut til å være mye støv/partikler inne i hytten etter omfattende rivearbeider. Eventuelle tiltak for å fjerne asbest innvendig må gå utover kostandene ved å fjerne annet støv/partikler som uansett har oppstått i forbindelse med riving.

Når det gjelder evt. asbest i innvendig isolasjon/konstruksjon, må skaden som sagt ha rammet bygningsdeler som ikke uansett må kastes pga. andre ikke-dekningsmessige skader. Til slutt må kostnaden med fjerning av asbeststøv komme over avtalt egenandel.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).